

บทความวิจัย

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล
: กรณีแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล*

Powers and Duties of the Government Lottery Office Board:
Case of Appointing Private Legal Entities as Lottery Distributors

กุลธิดา ตุ่มวาริ¹

Kultida Tumwari²

เลขที่ 578 ถนนแก้วเงินทอง แขวงคลองชักพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170.

No. 578, Kaoe Ngeon Thong Road, Khlong Chak Phra Sub-district,
Taling Chan District, Bangkok 10170

* Corresponding author E-mail: kultida.tumwari@gmail.com

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล : ศึกษากรณีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์” คณะนิติศาสตร์ปริดิพนมยงค์ มหาวิทยาลัยธูรักิจบัณฑิตย, พ.ศ. 2566.

¹ นางสาวกุลธิดา ตุ่มวาริ นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริดิพนมยงค์ มหาวิทยาลัยธูรักิจบัณฑิตย.

² MissKultida Tumwari Master of Laws Department of Law, Pridi Banomyong Faculty of Law Dhurakij Pundit University.

พินิจ ทิพย์มณี³Pinit Tipmanee⁴

คณะนิติศาสตร์ปริดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

เลขที่ 110/1-4 ถนนประชาชื่น แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210.

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University,
No. 110/1-4, Prachachuen Road, Thung Song Hong Sub-district,
Lak Si District, Bangkok 10210

E-mail: Tipmanee_dpu@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 12 เมษายน 2567 วันที่แก้ไขบทความ : 20 ตุลาคม 2567

วันที่ตอบรับ : 8 มิถุนายน 2567 วันที่เผยแพร่ : 14 ธันวาคม 2567

³ รองศาสตราจารย์พินิจ ทิพย์มณี, อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.

⁴ Associate Professor Pinit Tipmanee, Thesis advisor.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา อำนาจหน้าที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล กรณีแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เนื่องจากนิติบุคคลเอกชนหลายรายไม่สามารถเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ผลการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 13 (7) กำหนดให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรสลากให้แก่วัฒนพยานและกำหนดวิธีจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล หากแต่การจัดสรรสลากดังกล่าวนี้ ไม่ได้ให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนเข้ามาเป็นตัวแทนจำหน่ายด้วยแต่อย่างใด ทำให้นิติบุคคลเอกชนต้องรับซื้อสลากจากตัวแทนจำหน่ายรายย่อยมาจำหน่ายต่อในราคาที่สูงกว่าที่กำหนดไว้ นำไปสู่ปัญหาการจำหน่ายสลากเกินราคา ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค นอกจากนี้ การที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้กำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ไว้โดยชัดแจ้ง ทำให้นิติบุคคลเอกชนไม่สามารถจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้โดยชอบ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า เห็นควรให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลใช้อำนาจในการกำหนดคุณสมบัติการเป็นตัวแทนจำหน่ายของนิติบุคคลเอกชนให้มีความชัดเจนเพิ่มโควตาให้นิติบุคคลเอกชนได้รับการจัดสรรสลาก และควรออกใบอนุญาตขึ้นทะเบียนผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำหน่ายสลากออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชนให้มีความชัดเจนเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร ที่กำหนดให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งเป็นการค้าที่เสรี โดยผู้ค้าสลากทุกคนต้องมีใบอนุญาตจำหน่ายสลาก จึงทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องการซื้อสลากหลายทอดจนเป็นเหตุทำให้สลากเกินราคา

คำสำคัญ: สลากกินแบ่งรัฐบาล, คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล, แพลตฟอร์มออนไลน์

ABSTRACT

This research article aims to examine the powers and duties of the Government Lottery Office (GLO) Board in appointing private legal entities as lottery distributors. The study highlights that several private entities cannot legally serve as distributors on online platforms.

The findings reveal that Section 13 (7) of the Government Lottery Office Act B.E. 2517 (1974) empowers the GLO Board to allocate lottery tickets to distributors and determine distribution methods. However, the allocation process does not explicitly authorize private legal entities to act as distributors. As a result, these entities are compelled to purchase tickets from small-scale distributors at inflated prices, leading to overpricing and consumer exploitation. Moreover, the absence of explicit provisions for online lottery sales has prevented private entities from operating legally on online platforms.

The researcher recommends that the GLO Board clearly define the qualifications for private legal entities to become authorized distributors, increase the allocation quota for these entities, and implement a licensing system for lottery distributors. Additionally, it is suggested that the GLO Board establish clear regulations for online lottery distribution, similar to practices in the United States, the Commonwealth of Australia, and the United Kingdom. These countries promote free trade in lottery sales by requiring all vendors to hold licenses, thereby eliminating issues related to multi-tiered ticket reselling and overpricing.

Keywords: Government Lottery, Government Lottery Office Board, Online Platforms

1. ความนำ

พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 13 (7) กำหนดให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล และกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

เมื่อคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล สามารถกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้อย่างอิสระ คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้มีการจัดสรรสลากออกเป็น 2 ระบบ คือ (1) ระบบตัวแทนจำหน่าย ที่จัดสรรให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ และ (2) ระบบซื้อ-จองล่วงหน้าเท่านั้น (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, 2559) เห็นได้ว่าคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้มีการจัดสรรสลากให้ตัวแทนจำหน่ายที่เป็นบริษัทเอกชน ซึ่งเป็นนิติบุคคลประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งปลีกและส่งแต่อย่างใด ทำให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการจำหน่ายสลากต้องรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยที่ได้รับโควตาการจัดสรรสลากมาจำหน่ายในนามของนิติบุคคลเอกชนเอง อันเป็นการเพิ่มภาระให้ผู้บริโภคที่ต้องซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีราคาเกินกว่าที่กำหนดไว้บนสลาก เนื่องมาจากสลากกินแบ่งรัฐบาลที่นิติบุคคลเอกชนรับซื้อไว้จากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยนั้น มีราคาเท่ากับราคาที่กำหนดไว้บนสลาก แต่เมื่อการประกอบธุรกิจจำเป็นที่จะต้องมีการกำไร ทำให้นิติบุคคลเอกชนต้องกำหนดราคาสลากเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก กรณีดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

การที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ออกประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักบังคับใช้ เพื่อกำหนดรูปแบบและวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชนแต่อย่างใด ส่งผลให้นิติบุคคลเอกชนที่ประสงค์จะประกอบ

ธุรกิจจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม หากนิติบุคคลเอกชนสามารถเป็นตัวแทนจำหน่ายและสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มฟอร์มออนไลน์ได้ การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในประเทศไทยย่อมเกิดการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม กล่าวคือ ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถจำหน่ายสลากได้ทุกที่อย่างเสรี โดยมีราคาเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานอย่างแท้จริง และทำให้สลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาเท่ากันในทุกช่องทางที่จำหน่าย อันเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบการจำหน่ายสลากรายใดรายหนึ่งมีอำนาจเหนือตลาด และใช้อำนาจนั้นในการกำหนดราคาสลากให้มีราคาสูงอย่างไม่เป็นธรรม อันเป็นการผูกขาดทางการค้าและเอาเปรียบผู้บริโภค (อานันท์ เกียรติสารพิภพ, 2558)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษากฎหมายพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก เพื่อให้เห็นถึงปัญหาการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวและหาแนวทางในการเสนอเพื่อแก้ไขปัญหา

2. ทฤษฎีตลาดในระบบเศรษฐกิจศาสตร์

ในทางเศรษฐศาสตร์ได้มีการแบ่งลักษณะตลาดออกเป็น 2 ประเภท คือ ตลาดที่มีการแข่งขันสมบูรณ์ และตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ (ประยูร เกลิงศรี, 2513)

2.1 ตลาดที่มีการแข่งขันสมบูรณ์

ตลาดที่มีการแข่งขันสมบูรณ์ หรือตลาดเสรี มีลักษณะดังนี้

(1) เป็นตลาดที่มีผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนมาก หากแต่ผู้ซื้อและผู้ขายแต่ละรายจะเป็นเพียงส่วนย่อยของตลาด ทำให้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายไม่มีอิทธิพลในการกำหนดราคาได้ เมื่อราคาตลาดถูกกำหนดขึ้นโดยอุปสงค์และอุปทานอย่างแท้จริง สินค้าเดียวกันจึงมีราคาเพียงราคาเดียวเท่านั้น

(2) สินค้าที่ซื้อขายจะต้องมีลักษณะเหมือนกันหรือมีคุณภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ เป็นสินค้าที่สามารถใช้ทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ในสายตาของผู้ซื้อ ไม่ว่าผู้ซื้อจะซื้อสินค้าประเภทเดียวกันจากผู้ขายคนใด ก็ย่อมที่จะได้รับความพอใจเหมือนกัน ดังนั้น หากผู้ขายรายใดเพิ่มราคาสินค้าของตนให้สูงกว่าผู้ขายรายอื่นเพียงเล็กน้อยก็จะไม่สามารถขายสินค้าของตนเองได้ ฉะนั้น เมื่อใดที่ผู้ซื้อรู้สึกว่าคุณภาพของสินค้าในในตลาดมีความแตกต่างกัน เมื่อนั้นภาวะของความเป็นตลาดแข่งขันอย่างสมบูรณ์ก็จะหมดไป (พิไลวรรณ ประกอบผล, 2526)

2.2 ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์

เป็นตลาดที่มีผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนไม่มาก สินค้าที่ซื้อขายกันในตลาดจะมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านคุณภาพและรูปร่างจนไม่สามารถนำมาใช้ทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ ผู้ขายแต่ละรายจึงมีอำนาจในกำหนดราคาสินค้าในส่วนที่ตนจำหน่าย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ตลาดผูกขาด ตลาดที่มีผู้ขายน้อยราย และตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด

1) ตลาดผูกขาด เป็นตลาดที่มีผู้ขายเพียงรายเดียว ซึ่งผู้ขายในตลาดประเภทนี้ เรียกว่า ผู้ผูกขาด โดยสินค้าที่ซื้อขายในตลาดจะแตกต่างจากผู้ขายรายอื่น ๆ มากจนไม่สามารถหาสินค้าอื่นมาใช้แทนกันได้ ผู้ผูกขาดจึงสามารถเอาเปรียบผู้บริโภคได้ โดยการผลิตสินค้าออกขายในปริมาณที่น้อยกว่าความต้องการ กล่าวคือ เมื่อสินค้าเกิดการขาดแคลนผู้ผลิตก็จะถือโอกาสนี้ในการปรับราคาสินค้าให้สูงขึ้นในตลาดผูกขาดนี้ ผู้ผูกขาดจึงมีอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดราคาสินค้า

2) ตลาดที่มีผู้ขายน้อยราย ตลาดประเภทนี้จะมีผู้ขายเพียงไม่กี่รายและผู้ขายแต่ละรายจะขายสินค้าเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับปริมาณสินค้าทั้งหมดในตลาด โดยสินค้าที่ซื้อขายในตลาดจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ไม่เหมือนกันทุกประการ ดังนั้น การกำหนดราคาสินค้าของผู้ผลิตแต่ละรายจะมีผลกระทบต่อผู้ขายรายอื่น และในตลาดประเภทนี้ผู้ขายทุกคนจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาและปริมาณสินค้าในตลาด ฉะนั้น หากผู้ขายรายใดลดราคาสินค้าของผู้ขายรายอื่น ๆ ก็จะมีผลราคาลงด้วยเพื่อรักษาระดับการขายไว้

3) ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด เป็นตลาดที่มีลักษณะของตลาดที่แข่งขันสมบูรณ์และตลาดผูกขาดผสมกัน กล่าวคือ เป็นตลาดที่มีผู้ขายเป็นจำนวนมาก ผู้ผลิตรายใหม่สามารถเข้าและออกจากตลาดได้อย่างเสรีเช่นเดียวกับตลาดแข่งขันสมบูรณ์ โดยสินค้าที่ซื้อในตลาดนี้จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่สามารถใช้แทนกันได้ ส่วนใหญ่แล้วจะต่างกันในรูปแบบของรูปลักษณ์ของตัวสินค้า การบรรจุหีบห่อ ทำให้ผู้ผลิตไม่สามารถตั้งราคาสินค้าให้สูงเช่นเดียวกับตลาดผูกขาดได้ (ตลาดในทางเศรษฐศาสตร์, 2560)

เมื่อผู้ประกอบการแต่ละรายมีอำนาจทางตลาดไม่เท่าเทียมกัน ทำให้ผู้ประกอบการรายใหญ่อาจกลั่นแกล้งและปิดกั้นผู้ประกอบการรายเล็กมิให้สามารถแข่งขันกับตนได้ (อานันท์ เกียรติสารพิภพ, 2558) ประเทศไทยจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบการมีอำนาจเหนือตลาด และใช้อำนาจนั้นในการจำกัดผลผลิตที่ออกสู่ตลาดหรือกำหนดราคาสินค้า ให้มีราคาสูงอย่างไม่เป็นธรรมอันเป็นการผูกขาดทางการค้าและเอาเปรียบผู้บริโภค พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 จึงเป็นกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองผู้บริโภคไม่ให้ผู้บริโภคถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการและให้ความคุ้มครองการแข่งขันทางการค้าในตลาด ทำให้ตลาดเกิดการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม

3. กฎหมายไทยเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

กฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดคุณสมบัติตัวแทนจำหน่าย และวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้แก่

3.1 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517

พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 เป็นบทกฎหมายที่บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมาตรา 5 และมาตรา 6 ของกฎหมายฉบับนี้ ได้กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาลหรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ รวมทั้ง

กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยมีคณะกรรมการคณะหนึ่งตามมาตรา 11 เรียกว่า “คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล” เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 (7) กล่าวคือ ควบคุมดูแลกิจการ และวางนโยบายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมถึงคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลและกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล นอกจากนี้ มาตรา 35 ยังได้ให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเอง หรือแต่งตั้งบุคคลอื่นจะเป็นคนเดียวหรือหลายคนเป็นตัวแทนจำหน่ายทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

ดังนั้น คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล จึงสามารถกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของตัวแทนจำหน่ายได้อย่างอิสระ ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการจัดสรรสลากออกเป็น 2 ระบบ คือ (1) ระบบตัวแทนจำหน่าย ที่จัดสรรให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ และ (2) ระบบ ชื่อ-จองล่วงหน้า (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, 2559)

3.2 ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6)

ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) (2566) ได้มีการวางนโยบายการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักทั้งรูปแบบใบและแบบดิจิทัล ซึ่งเป็นสลากรูปแบบใหม่ รวมทั้ง กำหนดรูปแบบและวิธีการจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้ โดยในข้อ 4 แห่งประกาศฉบับนี้ ได้กำหนดนิยามของคำว่า “แพลตฟอร์ม” ให้หมายความว่า ระบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่รองรับวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6: L6) และ “สลากแบบดิจิทัล” หมายความว่า สลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6: L6) ซึ่งจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์ม และในข้อ 8 ของประกาศฉบับนี้ ได้มีการกำหนดวิธีการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแบบใบและแบบดิจิทัลไว้ ดังนั้น วิธีการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแบบใบนั้น ผู้ซื้อ

จะได้รับสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแบบใบฉบับจริง ที่ระบุหมายเลขสลาก งวดวันที่ ชุดที่ รวมถึงรายละเอียดอื่น ๆ ที่พิมพ์ไว้บนใบสลาก เพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของสลากฉบับนั้น ๆ และเป็นหลักฐานในการขอรับเงินรางวัลในกรณีที่สลากฉบับนั้นถูกรางวัล

ส่วนการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแบบดิจิทัล จะเป็นจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่รองรับวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก ซึ่งมีวิธีการซื้อขายดังต่อไปนี้ (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, 2566)

(ก) ผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัล ต้องลงทะเบียนเป็นผู้ซื้อผ่านแพลตฟอร์ม และทำการยืนยันตัวตนผ่านแพลตฟอร์มตามที่กำหนด

(ข) สำนักงานจะเปิดให้ซื้อสลากแบบดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์ม ตั้งแต่เวลา 06.00 น. - 23.00 น. ของทุกวัน ยกเว้นวันออกรางวัลจะเปิดให้ซื้อสลาก ตั้งแต่เวลา 06.00 น. - 14.00 น.

(ค) ผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลสามารถสืบค้นสลากผ่านแพลตฟอร์มได้ 2 วิธี โดยสืบค้นหมายเลขสลากผ่านแพลตฟอร์ม หรือสืบค้นหมายเลขสลากจากร้านค้า

(ง) เมื่อผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลได้เลือกหมายเลขสลากที่ต้องการซื้อเรียบร้อยแล้ว ให้ทำการชำระเงินค่าสลาก หากไม่ชำระเงินภายในเวลาที่กำหนด แพลตฟอร์มจะนำสลากแบบดิจิทัลกลับสู่ระบบการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์ม เพื่อจำหน่ายต่อไป

(จ) เมื่อผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลชำระเงินสำเร็จแล้วจะได้รับสลากแบบดิจิทัลที่มีข้อมูลสลากปรากฏอยู่ผ่านแพลตฟอร์ม และเมื่อทำการซื้อขายเสร็จเด็ดขาดแล้ว กรรมสิทธิ์ดังกล่าวตกเป็นของผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลทันที ทั้งนี้ ผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ในสลากแบบดิจิทัลที่ทำการซื้อขายเสร็จเด็ดขาดแล้วนั้นไปยังผู้อื่นได้

ดังนั้น การที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ออกประกาศฉบับนี้ โดยกำหนดให้จัดพิมพ์หรือจัดให้มีสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักออกจำหน่ายทั้งรูปแบบใบและรูปแบบดิจิทัล ซึ่งจำหน่ายผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้ง กำหนดวิธีการซื้อขายด้วยนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา และเพื่อให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอันเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ซื้อให้สามารถซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้

4. กฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการจำหน่ายสลาก

มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร

4.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากสหรัฐอเมริกาใช้ระบบการปกครองรูปแบบสาธารณรัฐ จึงทำให้การบริหารกิจการสลากกินแบ่งในรัฐต่าง ๆ เป็นอำนาจของแต่ละรัฐที่จะบัญญัติกฎเกณฑ์และมาตรการขึ้นมาใช้บังคับเอง ดังนั้น การจำหน่ายสลากกินแบ่งในแต่ละรัฐจะมีการตั้งองค์กรของตัวเองโดยเฉพาะในการจำหน่ายสลากกินแบ่ง

ทั้งนี้ การจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งของผู้ค้ารายย่อยในสหรัฐอเมริกานั้นจะอยู่ในรูปแบบของการให้เอกชนกำกับดูแล แม้การจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งของผู้ค้ารายย่อยจะเป็นการดำเนินการของเอกชน แต่การดำเนินการดังกล่าวก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายในแต่ละรัฐ ซึ่งผู้ค้าสลากรายย่อยจะต้องได้รับอนุญาตในการจำหน่ายสลากจากรัฐที่มีเขตอำนาจจึงสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งได้โดยถูกกฎหมาย ดังนั้น ผู้ค้าสลากรายย่อยที่จะจำหน่ายสลากกินแบ่งได้จึงต้องมีใบอนุญาต และการซื้อขายสลากกินแบ่งจะต้องเป็นไปตามราคาที่เหมาะสมในแต่ละมลรัฐกำหนดเท่านั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559)

มลรัฐไอโอวา (IOWA) ได้มีการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งในรัฐไอโอวาไว้ในกฎหมาย IOWA CODE โดยได้จัดตั้งองค์กรรัฐ เรียกว่า สำนักงานลอตเตอรีของไอโอวาเป็นองค์กรสาธารณะของรัฐที่ไม่แสวงหาผลกำไร มีอำนาจครอบคลุมและกว้างขวางในการบริหารงานลอตเตอรีภายในรัฐ โดยรัฐไอโอวาจะดำเนินการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งด้วยการออกใบอนุญาตแก่ตัวแทนที่เป็นทั้งบุคคลและนิติบุคคลให้นำไปจัดจำหน่ายต่อ โดยให้คณะกรรมการลอตเตอรีของไอโอวาเป็นผู้พิจารณา

โดยรูปแบบของการประกอบกิจการจำหน่ายสลากของผู้ค้าสลากในสหรัฐอเมริกาจะมีความเป็นการค้าที่เสรี กล่าวคือ ผู้ซื้อสลากสามารถซื้อที่ใด เมื่อไร ก็ได้ ดังนั้นรูปแบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งในสหรัฐอเมริกา จึงมีทั้งวิธีการค้าปลีกตามร้านค้าปลีก

หรือซูเปอร์มาร์เก็ต และจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งผู้ค้าสลากที่เป็นตัวแทนการจำหน่ายส่วนมากจะจำหน่ายสลากทางออนไลน์ โดยการซื้อขายสลากกินแบ่งแบบออนไลน์นั้น ร้านค้าที่จำหน่ายสลากจะไม่สามารถกักสลากไว้ได้ เพราะผู้ซื้อจะต้องปรี๊ดกระดาษออกจากกระบบเองเมื่อมีการสั่งซื้อ ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงไม่มีปัญหาเรื่องซื้อสลากหลายทอดจนเป็นเหตุทำให้สลากกินแบ่งเกินราคา (ณัฏฐนรี นิภาเกษม, 2563)

4.2 เครือรัฐออสเตรเลีย

ในปี ค.ศ. 1933 รัฐบาลในแต่ละรัฐของเครือรัฐออสเตรเลีย ได้มีการทำข้อตกลง NSW lotto ร่วมกัน ทำให้เกิดเครือข่ายลอตเตอรี่แห่งชาติหรือ RSITY ขึ้นมา ให้อำนาจแต่ละรัฐในการบริหารลักษณะการจำหน่ายสลากกินแบ่งด้วยการออกใบอนุญาตแก่บริษัทเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการจำหน่ายสลากกินแบ่ง ดังนั้น เอกชนผู้ดำเนินการรายได้ที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งจะต้องขออนุญาตจากรัฐหรือเขตเสียก่อนถึงจะสามารถดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่งได้ จึงกล่าวได้ว่า ระบบการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งของแต่ละรัฐ จึงขึ้นอยู่กับแนวทางบริหารของเอกชน ซึ่งเป็นบริษัทจำกัด

นอกจากนี้ เครือรัฐออสเตรเลียยังสนับสนุนการขายลอตเตอรี่ออนไลน์กับผู้ขายสลากต่อ (Reseller) กล่าวคือ ระบบการจัดจำหน่ายจะขึ้นอยู่กับรูปแบบการบริหารของบริษัทเอกชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตจากรัฐ โดยบริษัทที่ได้รับอนุญาตจะเปิดรับสมัครตัวแทนจำหน่ายสำหรับการขายสาขากิจการของบริษัทเองเป็นร้านที่ประชาชนสามารถซื้อขายและรับรางวัลได้ทันที ทั้งนี้ บริษัทเอกชนยังเปิดช่องทางการจำหน่ายลอตเตอรี่ออนไลน์เป็นทางเลือกให้แก่ผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้บริโภคสามารถซื้อลอตเตอรี่จากทางบริษัทโดยตรงได้อีกด้วย (ณัฏฐนรี นิภาเกษม, 2563)

ดังนั้น รูปแบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งของเครือรัฐออสเตรเลีย จึงขึ้นอยู่กับรูปแบบการบริหารของบริษัทเอกชนที่ได้รับอนุญาต ซึ่งวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งของบริษัทเอกชน โดยทั่วไปบริษัทเอกชนจะจำหน่ายด้วยวิธีการตั้งร้านสาขา เพื่อขยายกิจการของบริษัท รวมทั้ง มีการเปิดระบบการขายสลากกินแบ่งออนไลน์ เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชนอีกช่องทางหนึ่งด้วย

4.3 สหราชอาณาจักร

ในสหราชอาณาจักรการเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น ได้มีกฎหมายลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ. 1993 กำกับดูแลไว้ ซึ่งรัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดนโยบายการจำหน่ายสลากกินแบ่ง โดยมีคณะกรรมการการพนัน (The Gambling Commission) เป็นองค์กรสำคัญในการกำกับดูแลกิจการลอตเตอรี่ในสหราชอาณาจักรภายใต้พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (The Gambling Act 2005) โดยจัดให้ลอตเตอรี่ยุคนี้เป็นส่วนหนึ่งของ National Lottery ซึ่งการได้รับอนุญาตสำหรับการจับสลากรางวัลให้เป็นส่วนหนึ่งของสลากกินแบ่งและต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ (The National Lottery Commission: NLC) ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานอิสระของรัฐ ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1999 ภายใต้พระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ. 1993 คณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการเป็นผู้กำหนดนโยบายในกิจการสลากกินแบ่งควบคุม และติดตามนโยบายและการบริหารงาน กำกับควบคุมผู้ดำเนินการด้านลอตเตอรี่ รวมทั้ง จัดประมูลและออกใบอนุญาตการเล่นลอตเตอรี่แก่ผู้ได้รับสัมปทานตามที่พระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ. 1993 กำหนดให้กิจการลอตเตอรี่แห่งชาติอยู่ในความรับผิดชอบของเอกชนที่ชนะการประมูลจากรัฐ (ณัฐภัทร ลือศรามาศ, 2564)

รูปแบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งในสหราชอาณาจักร จึงขึ้นอยู่กับนโยบายของเอกชนที่ชนะการประมูล กล่าวคือ เอกชนที่ชนะการประมูลจะเป็นผู้กำหนดวิธีการจำหน่ายสลาก โดยผู้จำหน่ายสลากจะต้องจำหน่ายในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายเท่านั้น เช่น ร้านค้าปลีก ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านหนังสือที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสลากกินแบ่งได้ ซึ่งปัจจุบันการจำหน่ายสลากกินแบ่งในสหราชอาณาจักรจะเป็นการจำหน่ายบนเว็บไซต์ออนไลน์เป็นส่วนใหญ่

5. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาดังต่อไปนี้

5.1 ปัญหาการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 13(7) ได้กำหนดให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้มีการจัดสรรสลากให้แก่ตัวแทนจำหน่ายเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา 35

จากการศึกษาพบว่า เนื่องจากคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลอันเป็นคณะกรรมการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้มีการจัดสรรสลากออกเป็น 2 ระบบ คือ (1) ระบบตัวแทนจำหน่ายที่จัดสรรให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ และ (2) ระบบซื้อ-จองล่วงหน้า ทำให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้ถูกคัดเลือกให้ได้รับโควตาสลากในการจัดสรรของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย นิติบุคคลเอกชนดังกล่าวจึงต้องทำการรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายสลากรายย่อยที่ได้รับการจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายในนามของตนเองแทน ทั้งที่นิติบุคคลเอกชนก็สามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เช่นเดียวกับตัวแทนจำหน่ายสลากรายย่อย ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา

อย่างไรก็ดี หากนิติบุคคลเอกชนไม่สามารถดำเนินกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ ด้วยเหตุที่ว่าอาจเป็นการแข่งขันกับตัวแทนจำหน่ายสลากรายย่อยอื่นนั้น เหตุใดกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ จึงรับจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ดังจะเห็นได้จากการที่ บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด บริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด และบริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ต่างก็ได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งปลีกและส่งให้สามารถประกอบกิจการดังกล่าวได้ ดังนั้น แม้ว่านิติบุคคลเอกชนรายใดจะมีคุณสมบัติและสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขของการ

เป็นตัวแทนจำหน่ายตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดไว้ครบถ้วน แต่นิติบุคคลเอกชนดังกล่าวก็ไม่อาจเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับเลือกให้ได้รับการจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ เนื่องจากระบบตัวแทนจำหน่ายไม่ได้กำหนดให้มีการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่นิติบุคคลให้สามารถนำไปจำหน่ายได้ เห็นได้ว่า การที่นิติบุคคลเอกชนไม่ได้รับการจัดสรรสลากจากทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลย่อมนำไปสู่ปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคา อันทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคที่ต้องการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องซื้อสลากดังกล่าวในราคาที่เกินกว่าราคาที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดไว้บนสลาก เนื่องมาจากสลากกินแบ่งรัฐบาลที่นิติบุคคลเอกชนรับซื้อไว้จากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยที่ได้รับการจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น มีราคาเท่ากับราคาที่กำหนดไว้บนสลาก และเมื่อการประกอบธุรกิจจำเป็นต้องมีกำไร ทำให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายในนามตนเองต้องกำหนดราคาสลากเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก เพื่อให้ได้กำไรจากการจำหน่ายกรณีดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาในปัจจุบัน

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และศึกษาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบันไม่ได้มีเพียงแต่บุคคลธรรมดาเท่านั้นที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล หากแต่นิติบุคคลเอกชนต่างก็ต้องการที่จะเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเช่นเดียวกัน ทำให้นิติบุคคลเอกชนต้องรับซื้อสลากจากตัวแทนจำหน่ายรายย่อยมาจำหน่ายในนามตนเอง จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่เป็นผลกระทบโดยตรงต่อผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้บริโภคที่ไม่สามารถเลือกซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาที่กำหนดไว้บนสลากได้ ดังนั้น การจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่นิติบุคคลเอกชน จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งกับตัวแทนจำหน่ายและผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล อันจะทำให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาที่เป็นธรรมต่อผู้ซื้อ และยังเป็นการให้โอกาสนิติบุคคลเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาพบว่า ทั้งในสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักรนั้น ต่างให้ความสำคัญในเรื่องการให้อำนาจบริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่ง และเรื่องการออกใบอนุญาตของผู้ค้าสลากเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้ค้าที่มีใบอนุญาตในการประกอบอาชีพจำหน่ายสลากนั้นจะได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนการจำหน่ายทั้งในรูปแบบร้านค้าปลีก ร้านสะดวกซื้อ หรือแม้แต่ร้านหนังสือได้อย่างทั่วถึงจึงไม่มีปัญหาเรื่องการซื้อสลากหลายทอดจนเป็นเหตุทำให้สลากเกินราคาต่างกับกฎหมายของประเทศไทยที่ได้มีการจัดสรรสลากให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ เท่านั้น

5.2 ปัญหาการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน

คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งเป็นคณะกรรมการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา 13 (7) แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ได้มีการออกประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) บังคับใช้ เพื่อกำหนดรูปแบบและวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

จากการศึกษาพบว่า เนื่องจากคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชนแต่อย่างใด จึงส่งผลให้นิติบุคคลเอกชนที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์หลายแพลตฟอร์มถูกกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่เว็บไซต์ เช่น กรณีของบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ได้ถูกกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่เว็บไซต์บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด ในข้อหานำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จสู่ระบบคอมพิวเตอร์ประกอบธุรกิจตลาด

แบบโดยตรงโดยไม่ได้จดทะเบียนร่วมกันโฆษณาโดยใช้ข้อความอันเป็นเท็จ หรือความจริง ที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค และร่วมเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลและ ยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคา โดยศาลอาญาพิเคราะห์พยานหลักฐานแล้ว มีคำสั่งสรุปว่า บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด เพียงแค่เป็นผู้รวบรวมสลาก ส่วนการกำหนดราคาขาย เป็นเรื่องของผู้ค้า ผู้ซื้อ-ผู้ขายที่กำหนดราคากันเอง บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด ไม่มี ส่วนในการกำหนดราคาดังกล่าว จึงฟังไม่ได้ว่า บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด มีความผิด ตามพระราชบัญญัติสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ดังนั้น ศาลจึงไม่อาจมีคำสั่งรับ สัญญาซื้อขายของ บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด มีคำสั่งยกคำร้อง (สยามรัฐออนไลน์, 2565)

กรณีของบริษัท หงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือ หงษ์ทอง.COM ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์อีกแพลตฟอร์มหนึ่ง ที่ได้ถูก กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการ เผยแพร่หรือลบ “แพลตฟอร์ม หงษ์ทอง.COM” ข้อหาขายสลากเกินราคา ศาลอาญามี คำสั่งโดยสรุปว่า การขายสลากในแพลตฟอร์ม หงษ์ทอง.COM เป็นสลากฉบับจริง และสามารถตรวจสอบได้ จึงไม่ได้ทุจริตหรือหลอกลวงและไม่ได้ทำให้ผู้ซื้อเสียหาย เนื่องจาก ผู้ซื้อซื้อแล้วถูกรางวัลก็สามารถรับเงินรางวัลได้ จึงไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่า ด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 จึงมีคำสั่งยกคำร้อง (หงษ์ทอง ออนไลน์, 2565) และทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ก็ได้มีการจำหน่าย สลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ที่เรียกว่า The Government Lottery Office หรือ GLO ที่มีรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบระบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ให้ผู้จำหน่าย ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยของ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลทำการจำหน่ายบนแพลตฟอร์ม GLO ที่ให้บริการบน แอปพลิเคชัน เป้าตัง โดยการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแอปพลิเคชัน เป้าตัง มีการ จำหน่าย 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) โครงการสลาก 80 และ (2) สลากดิจิทัล

หากแต่กรณีของบริษัท ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์เช่นเดียวกับแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ข้างต้น ได้ถูกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบแพลตฟอร์มกองสลากพลัสออกจากระบบคอมพิวเตอร์ ในข้อหาขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาและความผิดอื่น ๆ รวมถึงการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เด็กและเยาวชน ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและอาจเข้าข่ายขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลอาญามีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวออกจากระบบคอมพิวเตอร์ (ไทย พีบีเอส, 2566)

จากกรณี การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของแต่ละแพลตฟอร์มข้างต้นเห็นได้ว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด และบริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ที่ได้ถูกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่หรือลบแพลตฟอร์มจำหน่ายของทั้ง 2 บริษัทออกจากระบบคอมพิวเตอร์นั้น ศาลอาญาได้มีคำสั่งว่า บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด เพียงแค่เป็นผู้รวบรวมสลาก ส่วนการกำหนดราคาขายเป็นเรื่องของผู้ค้า ผู้ซื้อ-ผู้ขายที่กำหนดราคาตนเอง บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด ไม่มีส่วนในการกำหนดราคดังกล่าว ในส่วนการจำหน่ายสลากของบริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ในแพลตฟอร์มเป็นสลากฉบับจริง และสามารถตรวจสอบได้ จึงไม่ได้ทุจริตหรือหลอกลวง และไม่ได้ทำให้ผู้ซื้อเสียหาย จึงไม่มีความผิดศาลอาญามีคำสั่งระงับสัญญาซื้อขายของทั้ง 2 บริษัท

ดังนั้น บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด และบริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด จึงยังสามารถให้บริการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่ผู้ซื้อบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตนเองต่อไปได้ นอกจากนี้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ก็ได้มีการจำหน่ายสลากดิจิทัล ซึ่งเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลรูปแบบใหม่ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยสลากดิจิทัลจะ

มีการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เรียกว่า The Government Lottery Office (GLO) ที่ให้บริการบนแอปพลิเคชัน เป้าตั้ง โดยให้ผู้จำหน่ายสลากรายย่อย ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแอปพลิเคชัน

แต่ในกรณีของ บริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส ที่ได้ถูกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบแพลตฟอร์มกองสลากพลัสออกจากระบบคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกับบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด และบริษัท หงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ข้างต้น ศาลอาญากลับได้มีคำสั่งให้บริษัท ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส ให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวออกจากระบบคอมพิวเตอร์ เนื่องจากการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของบริษัท ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส เป็นการขายในราคาเกินกว่าที่กำหนดไว้ในสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นการขัดต่อกฎหมายและเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น บริษัท ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส จึงไม่สามารถทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มกองสลากพลัสต่อไปได้ และต้องทำการปิดเว็บไซต์ที่ทำการจำหน่ายตามคำสั่งของศาลอาญา

อีกทั้ง เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล พบว่า ไม่มีกฎหมายฉบับใดที่ได้กำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ กรณีที่ผู้จำหน่ายเป็นนิติบุคคลเอกชน หากมีแต่เพียงการกำหนดลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลากกรณีที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์เองเท่านั้น ทำให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ไม่สามารถทราบได้อย่างแน่ชัดว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ต้องจำหน่ายด้วยลักษณะ หรือวิธีการใดจึงจะชอบด้วยกฎหมาย

อย่างไรก็ดี แพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ทั้งในส่วนของ บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด บริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลต่างก็เป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์เช่นเดียวกับ บริษัท ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส แต่เหตุใด บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด บริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จึงสามารถดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตนเองได้โดยชอบด้วยกฎหมายต่างกับบริษัท ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส ที่ไม่สามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ต่อไปได้

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และพิจารณาแล้วเห็นว่า ในปัจจุบันวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้มีเพียงแค่การจำหน่ายในลักษณะการค้าปลีกต่อผู้ซื้อโดยตรงเท่านั้น หากแต่ยังมีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์เพิ่มขึ้นอีกช่องทางหนึ่งด้วย แต่เมื่อลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลากออนไลน์นั้นยังไม่มีกำหนดรูปแบบที่ชัดเจน จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่เป็นผลกระทบโดยตรงต่อตัวแทนผู้จำหน่ายสลากที่ต้องการจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ดังนั้น การกำหนดลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ไว้ จึงเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งกับตัวแทนจำหน่ายสลาก เพื่อให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์มีประสิทธิภาพ และเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายไทยยังไม่มีกำหนดลักษณะและวิธีการอันเป็นหลักเกณฑ์การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตัวแทนจำหน่าย หากแต่มีเพียงการออกประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) กำหนดสลากรูปแบบใหม่หรือสลากดิจิทัล รวมทั้งลักษณะและวิธีการจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ดำเนินการโดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเท่านั้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักรแล้ว จะเห็นได้ว่า ทั้ง 3 ประเทศข้างต้นต่างให้การประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งเป็นการค้าที่เสรี กล่าวคือ วิธีการจำหน่ายสลากกิน

แบ่งของบริษัทเอกชน โดยทั่วไปบริษัทเอกชนจะจำหน่ายด้วยวิธีการจำหน่ายในร้านค้า ผู้ซื้อสลากสามารถซื้อที่ใด เมื่อไร ก็ได้ ทั้งนี้ ผู้ค้าสลากที่เป็นตัวแทนการจำหน่ายส่วนมาก จะจำหน่ายสลากแบ่งทางออนไลน์เป็นหลัก อันเป็นการให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการเลือกซื้อสลาก

6. บทส่งท้าย

เมื่อคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลและกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา 13 (7) แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ได้ทำการจัดสรรสลากออกเป็น 2 ระบบ คือ (1) ระบบตัวแทนจำหน่าย ที่จัดสรรให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ และ (2) ระบบซื้อ-จองล่วงหน้าเท่านั้น ไม่มีการจัดสรรสลากให้ตัวแทนจำหน่ายที่เป็นบริษัทเอกชน ซึ่งเป็นนิติบุคคลประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ทั้งปลีกและส่ง แต่อย่างไรก็ตามนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากไม่ได้ถูกคัดเลือกให้ได้รับโควตาในการจัดสรรสลากของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย ทำให้นิติบุคคลเอกชนดังกล่าวต้องรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยมาจำหน่ายในราคาที่สูงกว่าที่กำหนดไว้บนสลาก เพื่อให้ได้กำไรจากการจำหน่าย กรณีดังกล่าวย่อมนำไปสู่ปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคา อันทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคที่ต้องการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องซื้อสลากในราคาที่เกินกว่าราคาที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดไว้บนสลาก

นอกจากนี้ การที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ใช้อำนาจในการออกประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) กำหนดวิธีการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบัน

หากแต่บทกฎหมายดังกล่าวไม่ได้มีการกำหนดถึงวิธีการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ผู้จำหน่ายซึ่งเป็นนิติบุคคลเอกชนต้องการจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์ไว้ด้วยแต่อย่างใด เป็นเหตุให้นิติบุคคลเอกชน ซึ่งเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถทราบได้ว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์สามารถกระทำได้หรือไม่ เพียงใดจึงขอด้วยกฎหมาย จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อให้นิติบุคคลที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ สามารถเป็นตัวแทนจำหน่ายและสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีราคาที่เป็นธรรมต่อทั้งตัวแทนจำหน่ายและผู้บริโภค

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. มาตรการเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

2. ควรเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 โดยให้มีการกำหนดเรื่อง คุณสมบัติการเป็นตัวแทนจำหน่ายของนิติบุคคลเอกชนที่ประสงค์จะเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ดังนี้

2.1 มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นบริษัท จดทะเบียนในประเทศไทย

2.2 มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลาก และไม่รับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายมาจำหน่ายต่อ

2.3 รัฐบาลควรนำแนวทางการจำหน่ายสลากกินแบ่งของสหรัฐอเมริกา, ออสเตรเลีย, สหราชอาณาจักร มาปรับใช้

3. มาตรการเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน ควรเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) โดยให้มีการกำหนด เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ดังนี้

3.1 กำหนดให้จำหน่ายแก่บุคคลที่มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป พร้อมทั้งใช้วิธียืนยันบุคคลด้วยบัตรประจำตัวประชาชน และหมายเลขโทรศัพท์มือถือ โดยให้เก็บเป็นข้อมูลลับห้ามเปิดเผยแก่บุคคลอื่น

3.2 กำหนดราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล ฉบับละ 80 บาท โดยห้ามมีค่าบริการอื่นเพิ่มเติม

3.3 กำหนดให้แสดงยอดจำนวนสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งหมดที่จำหน่ายโดยสลากที่จำหน่ายแล้วห้ามนำกลับมาจำหน่ายซ้ำอีก และผู้ซื้อไม่สามารถโอนให้บุคคลอื่นได้

References

- Anan Kiatsanpipop. (2015). *Monopoly and Fair Competition: Reforming Trade Competition Laws*. *Parliament Journal and Bulletin: Hot Issue* (November 2015), 1-7.
- Digital School Thailand 4.0. (2017). *Markets in Economics*. Retrieved August 2, 2024, from http://www.digitalschool.club/digitalschool/social2_1_1/m5_2/content/socialeconomic/lesson2/item2_3.php
- Government Lottery Office. (2016, April 28). *Announcement on the Qualifications of Government Lottery Distributors*. Government Lottery Office.
- Government Lottery Office. (2023, September 17). *Announcement on the Issuance of Six-Digit Lottery Tickets (Lottery 6: L6)*. Government Lottery Office.
- Hongthong Online Co., Ltd. (2022). *Court Dismisses Charges Against Hongthong.com, Declaring Its Operations Legal*. Retrieved August 2, 2024, from <https://www.hongthongofficial.com/news/detail/60>

- Nathapat Lee-Isaramas. (2021). *Legal Measures in the Operations of the Government Lottery Office: A Case Study on the Establishment of the Government Lottery Fund for Social Development*. Master of Laws Thesis, Dhurakij Pundit University.
- Natnaree Nipakasem. (2020). *Alternative Criminal Punishments to Address the Problem of Overpriced Lottery Ticket Sales*. Master of Laws Thesis, Chulalongkorn University.
- Pilaiwan Prakopphon. (1983). *Consumer Economics*. Bangkok: King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.
- Prayoon Thalingsri. (1970). *Principles of Economics* (4th ed.). Bangkok: Chuan Printing Press.
- Secretariat of the House of Representatives. (2016). *Summary Analysis of the Draft Gambling Act, Report No. 169/2559*. Secretariat of the House of Representatives.
- Siam Rath Online. (2022). *Court Dismisses Petition to Shut Down 'Blue Dragon' Website*. Retrieved August 2, 2024, from <https://siamrath.co.th/n/347775>
- Thai PBS. *Court Orders Permanent Closure of "Kong Salak Plus" Website for Overpriced Lottery Ticket Sales*. Retrieved July 10, 2024, from <https://www.thaipbs.or.th/news/content/327879>